

TEKI ŹRÓDŁOWE

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego
w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Odział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliciliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwiać odbiór dokumentu.

1981, lipiec 15 Teleks nr 220

*AP Legnica, KW PZPR, sygn. 749
maszynopis*

W dalszym ciągu społeczeństwo województwa legnickiego dyskutuje nad wystąpieniem tow. S. Kani. W wypowiedziach pojawiają się zróżnicowane opinie. Przez większość środowisk referat Biura Politycznego został przyjęty z aprobatą. Stwierdza się, że odzwierciedla on aktualny stan w Polsce i w partii, jest rzeczowy i konkretny.

Padają sformułowania, że „Kania po raz pierwszy powiedział ostro o „Solidarności”, jasno przedstawił stosunek partii do związków zawodowych. Dotychczas robił to Rakowski”.

Jako trafne przyjmuje się stwierdzenie zawarte w referacie, że „najważniejszymi problemami dla kraju są i węgiel, i żywność” oraz że „Polska może i musi wyżywić się sama”. Aktyw partyjny podkreśla, że referat Biura Politycznego jest potwierdzeniem ważniejszych tez głoszonych od VI Plenum KC.

W niektórych środowiskach niezadowolone wywołuje fakt, że w referacie nie znalazły się konkretne propozycje wyjścia z kryzysu polityczno-gospodarczego oraz nie określono przybliżonych terminów realizacji przedstawionych problemów. Rolnicy uważają, że „takich dobrych referatów było już wiele, gorzej z ich realizacją”. Mówią też, że program wypracowany na Zjeździe musi być programem, który przyjmie cały naród, bo „wysiłek partii nic tu nie da, ważne jest, aby uzyskał on aprobatę całego społeczeństwa”. W opinii chłopców w referacie BP zbyt ogólnie potraktowano sprawy związane z rolnictwem, szczególnie w zakresie polityki cen na żywność i niejasno sprecyzowano zagadnienie dot. rolnictwa indywidualnego. Zdaniem aktywów młodzieżowego w wystąpieniu tow. Kani zabrakło zdecydowanego stanowiska wobec młodzieży, jej startu życiowego i zawodowego. Oczekuje się, że sprawy młodych znajdą miejsce w dyskusji w dalszej części obrad.

Różne komentarze wywołuje fragment wystąpienia St. Kani nawiązujący do współpracy z krajami socjalistycznymi. Formułowane są opinie, że „pogłaskano Związek Radziecki i kraje wspólnoty socjalistycznej”. Zauważa się też podzielone zdania na temat wystąpienia tow. Griszina. Jedni twierdzą, że „wypomniał on Polsce, co ZSRR dla nas zrobił”, inni uważają, że „było ono rozsądne, wytonowane, bez dokonania oceny działalności partii i «Solidarności»”.

Szeroko komentuje się głos tow. Kalety z Wrocławia nawiązujący do rozliczenia towarzyszy winnych obecnej sytuacji z byłego rządu Pińkowskiego. Zdaniem niektórych istnieje potrzeba ujawnienia tych osób, rozliczenia i odsunięcia od pracy w rządzie Jaruzelskiego.

Często podkreśla się duże zaangażowanie dyskutantów, wyrażana jest nadzieja, że „Zjazd spełni oczekiwania, bo są na nim ludzie, którzy chcą coś zmienić”.

Istnieje jednak obawa, że przedłużenie spraw proceduralnych może spowodować powstanie frakcji na Zjeździe. Wśród załóg pracowniczych zauważa się duże zainteresowanie wyborem I sekretarza. Za potencjalnych kandydatów na tę funkcję uznaje się tow. tow. Kanię i Fiszbacha.

Komitety gminne województwa legnickiego sygnalizują nerwową atmosferę wśród mieszkańców gmin spowodowaną brakiem papierosów. Krążą plotki, że papierosy i inne artykuły żywnościowe zostały przekazane dla potrzeb Zjazdu.

W niektórych zakładach (Fabryka Urządzeń Mechanicznych w Chocianowie, Zakłady Przemysłu Odzieżowego „Elpo” w Legnicy) ogniwa „Solidarności” podejmują działania w związku z odbywającym się Zjazdem.

W dalszym ciągu przez zakładowe radiowęzły podaje się informację o wyasygnowaniu dla uczestników Zjazdu dodatkowej puli mięsa. Informuje się również o rzekomych zajściach w Zamościu między mieszkańcami miasta a obywatelami Libii.

W FUM w Chocianowie kolportowane są ulotki nawiązujące w treści do wydarzeń z 1956 r. oraz eksponowana jest wystawa fotograficzna pn. „Czarny czerwiec 1956 r.”.

„Solidarność” w ZPO „Elpo” w Legnicy podała do wiadomości pracowników wiadomość, że sprawcami obłania farbą pomnika przyjaźni polsko-radzieckiej w Chocianowie byli żołnierze radzieccy.

W dniu dzisiejszym z organizacji partyjnych wpłynęły teleksy adresowane do delegatów województwa legnickiego na nadzwyczajny Zjazd Partii, których treści podajemy w całości:

Komitet Miejski PZPR
w Polkowicach
teleks nr 268/81

dot.: wnioski, odczucia zjazdowe oraz informacje zebrane z terenu komitetu miejskiego w dniach 14–15.07.1981r.

1. 1. Sprawa listu otwartego KM PZPR Polkowice do Rządu: dotyczy on spraw:
 - a. ukazywania przed społeczeństwem całego kraju za pośrednictwem telewizji wszechstronnie i wiarygodnie wydarzeń i dyskusji, konfrontacji oraz analiz przyczyn strajków regionalnych mogących przybrać zasięg ogólnokrajowy,

- b. ukazuje, że w przypadku całkowitych braków lub poważnych zakłóceń w rytmie dostaw papierosów może zaistnieć zagrożenie konfliktowe,
- c. porusza problem wszechstronnego zrównania górników miedziowych z węglowymi.

Decyzją Egzekutywy Komitetu Miejskiego list ten zostanie rozesłany natychmiast po zakończeniu Zjazdu.

2. Należy na Zjeździe poruszyć i uregulować temat płac pracowników aparatu partyjnego. Płace powinny być proporcjonalne do zakresu działania i odpowiedzialności pracowników danego szczebla. Proponuje się np. ustalenie zarobków I sekretarzy Komitetu Miejskiego proporcjonalnych do zarobków dyrektorów zakładów na terenie danego komitetu miejskiego. Zakres działania komitetu miejskiego obejmuje znacznie szerszy rejon niż dany zakład, a odpowiedzialność jest również w podobnej proporcji. Płace nie mogą być czynnikiem hamującym. Temat płac powinien być jasnym, a nie ukrywam (wstydliwym) jak do tej pory.
3. Wnioskujemy, aby nasi delegaci poruszyli sprawy mieszkaniowe i socjalne dla górników. Obecnie sprawa mieszkań dla pracowników przemysłu miedziowego uległa znacznemu pogorszeniu. Brak mieszkań odbija się na wydobywaniu i produkcji miedzi, surowca zasadniczo podtrzymującego krajowy bilans płatniczy.
4. Referat tow. Kani spokojny i rzeczowy, ale można było ująć go w bardziej krótkiej i przemawiającej do słuchaczy postaci.
5. Wypowiedź tow. Kalety, Łabędzkiego, tow. z Poznania ocenione są bardzo pozytywnie jako krótkie, rzeczowe bez zbędnego: owijania.
6. Wnioskujemy o pełne wypowiedzi delegatów, odnosi się wrażenie, że są one obcinane.
7. Wnioskujemy o transmitowanie (odtworzenie) większej ilości wystąpień delegatów a mniej powtórzeń. Nikt nie jest w stanie streścić jednoznacznie wypowiedzi i odtworzyć wrażenia z bezpośredniego wysłuchania delegatów. W temacie powtórzeń należy skoordynować prace TV i radia.
8. Z powodu ogólnokrajowego zainteresowania Zjazdem wnioskujemy o transmisję na programie pierwszym telewizji ze względu na jego ogólnopolski zasięg.
9. Wyrażamy niezadowolenie spowodowane uniemożliwieniem przez delegatów oglądania pełnej transmisji Zjazdu. Wnioskujemy o powtórne przystosowanie transmisji chociaż wszystkich wystąpień na trybunie zjazdowej.

10. Należy przez środki masowego przekazu w sposób jasny przekazać informację o sposobie wyboru pierwszego sekretarza Komitetu Centralnego.
11. Jeżeli prawdą jest, że delegaci muszą płacić za telefony i teleksy temat ten należy niezwłocznie uregulować.

podpisał:

I Sekretarz Komitetu Miejskiego w Polkowicach

Lech Wyroda

Uchwała Komitetu Zakładowego PZPR z Zakładów Mechanicznych „Legmet” z dnia 15.07.81 r. do delegatów województwa legnickiego na Nadzwyczajny Zjazd Partii.

Dotychczasowy przebieg Zjazdu budzi wiele kontrowersji wśród członków naszej załogi. Uważamy, że natychmiast należy przedstawić na Zjeździe następujące problemy:

1. W pierwszej kolejności przyjąć nowy statut a dopiero potem przystąpić do wyboru władz i zagadnień programowych.
2. Powszechne jest żądanie transmisji Zjazdu na żywo, chcemy przez oglądanie transmisji uczestniczyć w Zjeździe.
3. Kontynuować obrady tematycznie, unikać tematycznego rozstrzelania głosów. Każde tematyczne zakończenie obrad powinno kończyć się projektem uchwały.
4. Przy głosowaniu węzłowych tematów konieczna jest obecność wszystkich delegatów, także tych którzy aktualnie pracują w komisjach roboczych.

Do przekazania przez KW delegatom województwa legnickiego na Zjeździe na ręce tow. Jasińskiego.

Za Komitet Zakładowy PZPR

Sekretarz Organizacyjny

Paweł Rączkiewicz

Komitet Miejski PZPR w Legnicy do delegatów województwa legnickiego na nadzwyczajny Zjazd Partii.

Dotychczasowy przebieg Zjazdu budzi wiele kontrowersji wśród członków naszej organizacji. Uważamy, że natychmiast należy przedstawić na zjeździe następujące problemy:

1. W pierwszej kolejności przyjąć nowy statut a dopiero potem przystąpić do wyboru władz i zagadnień programowych.

2. Powszechnie jest żądanie transmisji Zjazdu na żywo, chcemy przez oglądanie transmisji uczestniczyć w Zjeździe.
3. Przy głosowaniu węzłowych tematów konieczna jest obecność wszystkich delegatów, także tych którzy aktualnie pracują w komisjach roboczych.
4. Jaka jest ostateczna forma wyboru I sekretarza KC. Wg teleksu IV/143 z 12.05. wybór miał nastąpić przez Zjazd z wcześniej wybranego Plenum KC. PR nadało informację w dniu 15.07. o godz. 13.30, że I sekretarz KC wybiera Plenum ze swego składu.
5. Nadal jest bardzo duży nacisk ze wszystkich POP/KZ dot. bezpośrednich transmisji przynajmniej przez Polskie Radio.
6. Konieczny jest bezpośredni kontakt z naszymi delegatami, co najmniej raz dziennie organizacje chcą mieć meldunek o poczynaniach i ich odczuciach. Bieżący kontakt delegatów z wyborcami wpłynie mobilizująco na działalność delegatów na Zjeździe i pop wraz z zespołami zjazdowymi, co może być podstawowym bodźcem do rzeczywistej konsolidacji Partii już w trakcie trwania obrad Zjazdu.
7. Jeżeli w dalszym ciągu nie ulegnie poprawie serwis informacyjny, szczególnie dot. spraw aktualnych, ulegną rozwiązaniu w naszych zakładach zespoły śledzące przebieg Zjazdu i przekazujące uwagi i wnioski załóg.

Za Komitet Miejski
Witold Peskowski

Wydział Organizacyjny KW PZPR w Legnicy proponuje Sektorowi Informacji KC, aby odpisy telexów, które napływają z województwa przekazywać I sekretarzom KW uczestniczącym w obradach Zjazdu.

Sekretarz KW PZPR
Zbigniew Korpaczewski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom I
Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: „Karnawał wolności”, czy walka o szacunek i godność. Zagłębie Miedziowe w okresie „pierwszej Solidarności”, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023